

ויעש את מעיל האפוד מעשה אורג כליל תכלת. (שמות לט) הא אתמר ברזא דחשן ואפוד, וכלא חד. כליל תכלת, דהכי אתחזי כמה דאוקימנא, דתכלא איהו רזא דנהורא דכורסייא תכלא דאיהו בקשורא דנהירו חורא, פלא כחדא. ועל דא תכלא לאפודא איהו.

ויעש את מעיל האפוד מעשה אורג כליל תכלת. הרי נתבאר בסוד החשן והאפוד, והכל אחד. כליל תכלת, שקף ראוי כמו שבארנו, שתכלת הוא סוד של אור הפסא. תכלת שהוא בקשר של אור לבן, הפל כאחד. ועל זה התכלת הוא לאפוד.

אמר רבי שמעון, הני מאני דלבושין דכהנא, פלהו ברזא עלאה איהו, למיהוי לבושין דלתתא, כגוונא דלעילא. תא חזי, פיון דמיכאל כהנא רבא איהו, ואתי מסטרא דימינא, אמאי כתיב בגבריאל, (דניאל יב) האיש לבוש הפדים, דהא לבושין לכהנא רבא איהו, ומיכאל איהו כהנא, ואתי מסטרא דימינא. אלא מהכא, דשמאלא אתפליל בימינא תדיר, ואתלבש גבריאל בלבושין אלין.

אמר רבי שמעון, הלבושים הללו של הפהן, כלם הם בסוד עליון, להיות לבושים שלמטה כמו שלמעלה. בא וראה, פיון שמייכאל הוא כהן גדול וכא מצד הימין, למה פתוב בגבריאל, (דניאל יב) האיש לבוש הפדים? שהרי הלבושים הם לפהן הגדול, ומיכאל הוא הפהן, וכא מצד הימין? אלא מכאן ששמאל נכלל בימין תמיד, והתלבש גבריאל בלבושים הללו.

תו, דהא גבריאל איהו אתמנא שליחא בהאי עלמא, וכל שליחא דאתמנא בהאי עלמא, אצטריף לאתלבשא בלבושין דהאי עלמא, והא אוקימנא ברזא דנשמתא, פד סלקת לעילא אתלבשת בלבושא כגוונא דלעילא, בגין למיהוי תמן. וכן פד נחתת לתתא מלעילא, פלא איהו כגוונא דההוא אתר דאזלת תמן. כגוונא דא כל אינון שליחן דאתמנן בשליחותא בהאי עלמא, והא אוקימנא.

עוד, שהרי גבריאל התמנה שליח בעולם הזה, וכל שליח שהתמנה בעולם הזה, צריך להתלבש בלבושי העולם הזה, והרי בארנו בסוד הנשמה, פשהיא עולה למעלה היא מתלבשת בלבוש כמו שלמעלה, כדי להיות שם. וכן פשיורדת למטה מלמעלה, הפל הוא כמו שאותו מקום שהולכת לשם. כמו כן כל אותם שלוחים שהתמנו בשליחות בעולם הזה, והרי בארנו.

והא חזי, האי מעילא דאפודא, לחפיא עליה, פד לביש ליה. פתיב (תהלים קלט) אחר וקדם צרתני ותשת עלי פפכה. האי קרא הא אוקמוה.

וכא ראה, המעיל הזה של האפוד - לכסות עליו כשלוכש אותו. פתיב (תהלים קלט) אחר וקדם צרתני ותשת עלי פפכה. פסוק זה הרי פרשוהו.

אבר תא חזי, בשעתא דברא קדשא ברין הוא לאדם הראשון. דכר ונוקבא אתבריו, והווי תרווייהו דא עם דא קשורא, נוקבא לאחורא, ודכורא לקמא, עד

אבר בא וראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, זכר ונקבה נבראו, והיו שניהם זה עם זה קשורים, הנקבה לאחור והזכר לפנים, עד שנפרד

והווי תרווייהו דא עם דא קשורא, נוקבא לאחורא, ודכורא לקמא, עד

דַּנְסָר לֹוֹן קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְאַתְקִין לָהּ, וְאַעִיל לָהּ לְקַמִּיה דְּאָדָם, לְאַסְתַּפְּלָא אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, וְכִיּוֹן דְּאַסְתַּפְּלוּ אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, כְּדִין אַתְסָגִי רְחִימוּתָא בְּעֶלְמָא, וְאוּלִידוּ תוּלְדִין בְּעֶלְמָא, מַה דְּלֹא הָווּת מְקַדְמַת דְּנָא, וְהָא אוּקִימָנָא.

וְלִבְתָּר דְּחָב אָדָם וְאַתְתָּא, וְאַתָּא נְחָשׁ עַל חָוָה, וְאַטִּיל בְּהָ זֹהֲמָא, אוּלִידַת חָוָה לְקִין, וְהָוָה דִּיּוּקְנִיָּה, דִּיּוּקְנָא דְלַעִילָא וְתַתָּא, מְרָזָא דְזוּהֲמָא דְסַטְרָא אַחְרָא, וּמְסַטְרָא דְלַתְתָּא. וְעַל דָּא אִיהוּ הָוָה קְדַמָּאָה, דְעַבַד מוּתָא בְּעֶלְמָא, בְּגִין דְסַטְרָא דִילִיָּה גָרִים. חוּיָא אוּרְחִיָּה הוּא לְמַהוּי כַּמִּין לְקַטוּלָא, הֵהוּא דְאַתִּי מַנִּיָּה אוּרְחִיָּה נְקִיט וְאַזִּיל, וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית ד) וַיְהִי בְהִיּוֹתֶם בְּשָׂדֵה וַיִּקַּם קִין אֶל הַכֵּל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ.

אַשְׁבַּחְנָא בְּסַפְרִין קְדַמָּאִין, דְכַד קַטַל לִיָּה קִין לְהַכֵּל, הָוָה נְשִׁיף לִיָּה נְשִׁיכִין, (דף רל"א ע"ב) כְּחוּיָא, עַד דְאַפִּיק נְשַׁמְתִּיָּה, וְקַטַל לִיָּה.

וְכָרַ מַלִּין אַהֲדָרוּ לִיסוּדָא קְדַמָּאָה, וְאִי לָאו דְהָוָה קִין מַההוּא סַטְרָא, לָא אַשְׁתַּכַּח הָכִי לְגַבֵּי אַחוּהָ. וְעַל דָּא, פִּיּוֹן דְחִזָּא אָדָם דְאַתְקַטִּיל הַכֵּל, וְאַתְתָּרִיף קִין, אָמַר, מַה אֲנָא אוּלִיד מִכָּאן וּלְהַלָּאָה, אַתְפָּרַשׁ מְאַתְתִּיָּה מֵאָה וְתַלְתִּין שָׁנִין, וְרוּחִין נוּקְבֵי מַסְאֲבֵי, הוּוּ אַתְיִין וּמְתַחַמְמִין מַנִּיָּה, וְהָוָה אוּלִיד רוּחִין וְשַׁדִּין, וְאַקְרוּן נְגַעֵי בְּנֵי אָדָם, וְאוּקִימָנָא.

לִבְתָּר קִנִּי וְאַתְלַבֵּשׁ בְּקַנְאָה, וְאַתְחַבֵּר בְּאַתְתִּיָּה, וְאוּלִיד לְשַׁת. דְכְּתִיב, (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת. דָּא אִיהוּ בְּדַמּוּתוֹ כְּצַלְמוֹ, מַה דְּלֹא הָוָה הָכִי בְּקַדְמִיתָא, בְּאִינוּן בְּנִין קְדַמָּאִי, דְהוּוּ מְקַדְמַת דְּנָא.

אוּתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, וְהַתְקִין אוּתָהּ וְהַכְנִיס אוּתָהּ לְפָנֵי אָדָם לְהַסְתַּפֵּל פָּנִים בְּפָנִים. וְכִיּוֹן שְׁהַסְתַּפְּלוּ פָּנִים בְּפָנִים, אָז רַבְתָּה הָאֱהָבָה בְּעוֹלָם, וְהוּלִידוּ תוּלְדוֹת בְּעוֹלָם, מַה שְׁלֹא הָיָה מְקַדָּם לְכֵן, וְהָרִי בְּאַרְנוּ.

וְאַחַר שְׁחַטָּא אָדָם וְהָאֵשָׁה, וּבָא נְחָשׁ עַל חָוָה וְהַטִּיל בְּהָ זֹהֲמָה, הוּלִידָה חָוָה אֶת קִין, וְהָיָה דִּיּוּקְנֵוּ דִּיּוּקָן שְׁלַמְעֵלָה וּמַטָּה מַסוּד הַזֹּהֲמָה שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר וּמַהֲצַד שְׁלַמְטָה. וְעַל כֵּן הוּא הָיָה הָרָאוּשׁוֹן שְׁעֵשָׂה מוּת בְּעוֹלָם, מַשׁוּם שְׁהַצַּד שְׁלוֹ גָרַם. הַנְּחָשׁ דְּרַכּוּ הוּא לְאַרְבַּלְהָרַג, אוּתוּ שְׁבָא מְמַנּוּ בְּדַרְכּוֹ לְקַח וְהַלֵּךְ. וְעַל זֶה כְּתוּב (בראשית ד) וַיְהִי בְהִיּוֹתֶם בְּשָׂדֵה וַיִּקַּם קִין אֶל הַכֵּל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ.

מְצָאנּוּ בְּסַפְרֵי הַקְדְּמוּנִים, שְׁכַשְׁהָרַג קִין אֶת הַכֵּל, הָיָה נוֹשֵׁף אוּתוֹ נְשִׁיכוֹת כְּנָחָשׁ, עַד שְׁהוּצִיא אֶת נְשַׁמְתּוֹ וְהָרַג אוּתוֹ.

וְכָרַ הַדְּבָרִים חֲזָרוּ לִיסוּד הָרָאוּשׁוֹן, וְאִם קִין לֹא הָיָה מִן אוּתוֹ הַצַּד, לֹא נִמְצָא כֵּף לְאַחִיו. וְעַל כֵּן, פִּיּוֹן שְׂרָאָה אָדָם שְׁנֵהָרַג הַכֵּל וְגַרֵשׁ קִין, אָמַר: מַה אֲנִי אוּלִיד מִכָּאן וְהַלָּאָה. נִפְרַד מְאַשְׁתּוֹ מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה, וְרוּחוֹת נְקֻבוֹת טְמְאוֹת הָיוּ בְּאוֹת וּמְתַחַמְמוֹת מְמַנּוּ, וְהָיָה מוּלִיד רוּחוֹת וְשָׁדִים, וְנִקְרְאוּם נְגַעֵי בְּנֵי אָדָם, וּבְאַרְנוּ.

אַחַר כֵּף קַנְא וְהַתְלַבֵּשׁ בְּקַנְאָה, וְהַתְחַבֵּר בְּאַשְׁתּוֹ וְהוּלִיד אֶת שֵׁת, שְׁכַתוּב (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת. זֶהוּ בְּדַמּוּתוֹ כְּצַלְמוֹ, מַה שְׁלֹא הָיָה כֵּף בְּרָאוּשׁוֹנָה, בְּאוֹתָם בְּנֵים רְאוּשׁוֹנִים שְׁהָיוּ מְקַדָּם לְכֵן.

דְּלֹא הָוָה הָכִי בְּקַדְמִיתָא, בְּאִינוּן בְּנִין קְדַמָּאִי, דְהוּוּ מְקַדְמַת דְּנָא.

בְּגִין, דְּהָא בְּקַדְמֵי תָא, אֶתְחַבְרוּתָא אַחְרָא הָוּוּת
 לְגַבֵּיהּ, וְאוּקְמוּהָ, עַד דְּאַתְת חוּהּ,
 וְאַתְקִין לָהּ קַדְשָא בְרִיךְ הוּא לְגַבֵּיהּ דְּאַדָם,
 וְאַתְחַבְרוּ אַנְפִין בְּאַנְפִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, (בראשית
 ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה, דָּא אִיהִי אֶתְתָא, אֲבָל
 אַחְרָא לֹא אִקְרִי הָכִי. וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְגִין כְּךָ,
 דְּאַדָם וְחוּהּ כַּחְדָּא אֶתְפְּרִיאוּ, כְּתִיב (בראשית ה)
 זָכַר וּנְקֵבָה בְּרָאם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם, תְּרוּוּיֵיהּ
 כַּחְדָּא הוּו. וְעַל דָּא כְּתִיב, אַחֲוֹר וְקָדָם צְרַתְנִי.
 תָּא חֲזִי, אַפּוּד וְחֲשֹן, אַחֲוֹר וְקָדָם הוּו, וְכַד
 פְּהֵנָא אֶתְלַבֵּש פְּהוּ, הָוּה דְּמִי כְּדִיּוּקְנָא
 עֲלָאָה. וְהָא אֶתְמַר, דְּכַדִּין אַנְפּוּי נְהִירִין,
 וְאַתּוּן בְּלִטִין, וְסִלְקִין לְעֵילָא מְנַהֲרִין, וְכַדִּין
 הָוּה יַדַע מְלָה.

וּבְגִין כְּךָ, תְּקוּנָא דְּחוּשְׁנָא, וְתְּקוּנָא דְּאַפּוּדָא,
 כַּחְדָּא מִתְקַשְׁרִין. וְאַף עַל גַּב דְּתְּקוּנָא
 דְּדָא לָאו אִיהוּ פְּתְּקוּנָא דְּדָא, וְכֻלָּא כְּרִזָּא
 כַּחְדָּא. קְשׁוּרָא דְּדָא כַּדָּא, לְאַתְאַחְדָּא חוּשְׁנָא
 בְּאַפּוּדָא, בְּאַרְבַּע עֲזָקוֹן, דְּאַתְקַשְׁרִין בְּהַאי אֶתְרָ,
 וּבְהַאי אֶתְרָ. וְאַיְנוּן רִזָּא דְּאַיְנוּן רְתִיכִין,
 דְּמִתְקַשְׁרִין בְּהַאי סִטְרָא דְּלִתְתָּא, לְאַיְנוּן
 דְּלְעֵילָא, וְכֻלָּא אִיהוּ כְּרִזָּא דְּאוּפְנִין וְחִיּוּת.

כְּתִיב, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
 הָאָרֶץ. וְאוּקְמוּהָ, דְּהָא כֻלָּא כְּגוּוּנָא דָּא
 אֶתְעַבִּיד מִשְׁכַּנָּא, כְּגוּוּנָא דְּעֵלְמָא תְּתָאָה, עֶבֶד
 כְּגוּוּנָא דְּעֵלְמָא עֲלָאָה, וְכֻל עוֹבְדוּי דְּעֶבֶד
 כְּגוּוּנָא דְּלְעֵילָא. הָכִי נְמִי מִשְׁכַּנָּא, כֻּל עוֹבְדוּי
 אִינּוּן פְּעוֹבְדָא וְכְּגוּוּנָא דְּעֵלְמָא (עֲלָאָה). (ס"א)
 וְאוּקְמוּהָ כְּגוּוּנָא דָּא אֶתְעַבִּיד מִשְׁכַּנָּא וְכֻל עוֹבְדוּי דְּעֶבֶד בְּהַאי עֵלְמָא כְּגוּוּנָא
 דְּלְעֵילָא עֶבֶד. וְהָכִי נְמִי מִשְׁכַּנָּא כֻּל עוֹבְדוּי אִינּוּן כְּגוּוּנָא דְּלְעֵילָא כְּגוּוּנָא
 דְּעֵלְמָא תְּתָאָה וְכְּגוּוּנָא דְּעֵלְמָא עֲלָאָה).

וְרִזָּא דָּא כֻּל עוֹבְדִין דְּמִשְׁכַּנָּא, פְּלֵהוּ עוֹבְדִין
 וְתְּקוּנִין דְּלְעֵילָא וְתְּתָא, בְּגִין לְאַשְׁרָאָה

מִשׁוּם שְׁהִרִי בְּרֵאשׁוּנָה הַתְּחַבְרוּת
 אַחְרָת הִיְתָה אֵלֵיו, וּפְרִשׁוּהָ, עַד
 שְׂבָאָה חוּהּ וְהַתְּקִינָה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְאַדָם, וְהַתְּחַבְרוּ פְּנִים
 בְּפְנִים. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם א) לְזֹאת
 יִקְרָא אִשָּׁה. זֹהִי אִשָּׁה, אֲבָל
 אַחְרָת לֹא נִקְרְאת כְּךָ, וְהִרִי
 פְּרִשׁוּהָ. וּמִשׁוּם שְׂאָדָם וְחוּהּ
 נִבְרְאוּ כְּאַחְדָּא, כְּתוּב (שם ה) זָכַר
 וּנְקֵבָה בְּרָאם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם. שְׁנֵיהֶם
 כְּאַחְדָּא הִיוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב, אַחֲוֹר
 וְקָדָם צְרַתְנִי.

בָּא וְרֵאָה, אַפּוּד וְחֲשֹן - אַחֲוֹר
 וְקָדָם הִיוּ, וּכְשֶׁהִכְהִין הַתְּלַבֵּשׁ
 בְּהֶם, הִיְתָה דוּמָה בְּדִיּוּקְןָא עֲלִיוּן.
 וְהִרִי נִתְבָּאָר שְׂאָו פְּנִיו הֵאִירוּ
 וְהֵאוּתִיּוּת בְּלִטּוּ, וְעַלּוּ לְמַעְלָה
 מֵאִירוּת, וְאַזְ הִיְתָה יוֹדַע אֶת הַדְּבָר.
 וּמִשׁוּם כְּךָ תְּקוּן חֲשֹן וְתְּקוּן
 הַאֲפּוּד כְּאַחְדָּא נִקְשְׁרוּ, וְאַף עַל גַּב
 שְׁתְּקוּן זֶה אִינּוּ פְּתְּקוּן זֶה, וְהַכֻּל
 בְּסוּד אַחְדָּא. קְשֵׁר שֶׁל זֶה בְּזֵה,
 לְהַתְּאַחֲזוּ חֲשֹן בְּאַפּוּד בְּאַרְבַּע
 טְבַעוֹת שְׁנִקְשְׁרוּ בְּמִקּוּם הַזֶּה
 וּבְמִקּוּם הַזֶּה. וְהֵם סוּד אוֹתָן
 הַמְּרַכְבוֹת שְׁנִקְשְׁרוּ בְּצַד הַזֶּה
 שְׁלִמְטָה לְאוֹתָם שְׁלִמְעֵלָה, וְהַכֻּל
 הוּא בְּסוּד שֶׁל אוּפְנִים וְחִיּוּת.

כְּתוּב, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וּפְרִשׁוּהָ,
 שְׁהִרִי הַכֻּל כְּמוֹ כֵּן נַעֲשֶׂה הַמִּשְׁכָּן.
 כְּמוֹ שֶׁהַעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן עָשָׂה כְּמוֹ
 הַעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְכֻל מַעֲשָׂהוּ
 שְׁעָשָׂה כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה - כְּךָ גַם
 הַמִּשְׁכָּן, כֻּל מַעֲשָׂיו הֵם כְּמַעֲשֵׂה
 וְכְמוֹ שֶׁל הַעוֹלָם (הָעֲלִיוֹן). (ובְּאַרְוֵה,
 כְּדָגְמָא זֹו נַעֲשֶׂה הַמִּשְׁכָּן, וְכֻל מַעֲשָׂיו שְׁעָשָׂה
 בְּעוֹלָם הַזֶּה - כְּדָגְמָא שְׁלִמְעֵלָה עָשָׂה. וְכֵן גַּם כֵּן
 הַמִּשְׁכָּן, כֻּל מַעֲשָׂיו הֵם כְּדָגְמָת מַעְלָה, כְּדָגְמָת
 הַעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן וְכְּדָגְמָת הַעוֹלָם הָעֲלִיוֹן).

וְסוּד זֶה, כֻּל מַעֲשֵׂי הַמִּשְׁכָּן, כֻּלָּם
 מַעֲשִׂים וְתְּקוּנִים שְׁלִמְעֵלָה
 וְלִמְטָה, כְּדִי לְהַשְׁרוּת שְׁכִינָה
 בְּעוֹלָם בְּדִיּוּרִים הָעֲלִיוּנִים

שְׂכִינְתָא בְּעֶלְמָא, בְּדִיּוּרִין עֲלָאִין, וּבְדִיּוּרִין תְּתָאִין. כְּגוּוּנָא דָא, גֵּן עֵדֵן לְתַתָּא, אִיהוּ כְּגוּוּנָא עֲלָאָה. וּכְגוּוּנָא תְּתָאָה, כָּל צִיּוּרִין, וְכָל דִּיּוֹקְנִין דְּעֶלְמָא כְּלֵהוּ תַּמָּן. וְעַל דָּא, עֲבִידַת מִשְׁכָּנָא, וְעֲבִידַת שָׁמַיִם וְאָרֶץ, כְּלֵהוּ בְּרִזָּא חֲדָא.

בְּתוּב (ישעיה מ) שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהֵי וְגו'. הַאי קָרָא אוּקְמוּהָ, אֲבָל תָּא חֲזִי, וְכִי בְּגִין דִּי־סִתְּפַל בְּרִנְשׁ עֵינֵינוּ לְעֵילָא, וְזָקִיף לֹון לְעֵילָא, יְכִיל לְמַנְדַּע וּלְאַסְתְּפֵלָא בְּמָה דְלָא אֲתֵרְשׁוּ לְמַנְדַּע וּלְמַחְמִי.

אֲרָא שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם, מָאן דְּבַעֵי לְאַסְתְּפֵלָא וּלְמַנְדַּע בְּעוֹבְדֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִינְהוּ, הוּא יְזָקוּף עֵינֵינוּ לְעֵילָא, וְיַחְמִי כְּמָה חֲזִילִין, וְכְמָה מִשְׁרִיין, עוֹבְדִין מִשְׁנַיִן דָּא מִן דָּא, רַבְרַבִּין אֵלִין מֵאֵלִין. וְכַדִּין תַּחֲמוּן וְתִשְׁאַלוּן וְתִמְרוּן, מָאן בְּרָא אֵלִין. מִי בְּרָא אֱלֹהֵי, הָא אוּקְיָמָנָא רְזָא דְמִי, בְּרָא אֱלֹהֵי. דִּהוּא אֲתֵר דְקִימָא מְרוֹם וְגַנְיָ וְסִתִּים וְלֹא יְדִיעַ, וְקִימָא תְדִיר לְשִׂאֲלָה, בְּגִין דְלָא אֲתַגְלִיָּא הֵהוּא אֲתֵר.

הַמוֹצִיא בְּמִסְפֵּר צְבָאָם, מָאֵי הַמוֹצִיא. אֲלֵא בְּגִין דִּהֵהוּא אֲתֵר דְאִיהוּ טְמִיר וְגַנְיָ, אִיהוּ אֲפִיק כְּלָא, בְּרִזָּא דְקוּל דְנִפְיָק מִשׁוּפְרִי. וְהֵהוּא קוּל, אִיהוּ מִסְפֵּר דְכָל חִילִין עֲלָאִין, וְחוּשְׁבָנָא דְכָלָא. וּמִתַּמָּן אֲשִׁתְּכַח רְזָא דְמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, בְּכָל אֵינּוּן סְטֵרִין עֲלָאִין, עַד דְנַגְדִין דְרַגִּין, וְאֲתַמְשַׁכָּאן לְתַתָּא, וְאֲתַפְרָשָׁאן כְּמָה חִילִין לְזַנְיָהוּ, וְכִלְהוּ קִימָן בְּחוּשְׁבָנָא, וְאֲקֵרוּן בְּשִׁמָּא. מְרוּב אוּנִים, דָּא סְטֵרָא דִימִינָא. וְאֲמִיץ כַּח, דָּא סְטֵרָא דְשִׁמְאֵלָא. אִישׁ לֹא נַעְדָר, סְטֵרִין דְנַגְדִין מִתְרִין עֲבָרִין. (דף רל"ב ע"א).

דְּבַר אַחַר שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְּרָא

וּבְדִיּוּרִים הַתְּחַתּוּנִים. כְּמוֹ כֵּן גֵּן עֵדֵן לְמִטָּה הוּא כְּמוֹ הָעֵלְיוֹן. וְכְמוֹ הַתְּחַתּוֹן - כָּל הַצִּיּוּרִים וְכָל הַדִּיּוֹקְנָאוֹת שֶׁל הָעוֹלָם כֻּלָּם שָׂם. וְעַל כֵּן עֲבוּדַת הַמִּשְׁכָּן וְעֲבוּדַת שָׁמַיִם וְאָרֶץ, כֻּלָּם בְּסוּד אֶחָד.

בְּתוּב (ישעיה מ) שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהֵי וְגו'. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, אֲבָל בֵּא וּרְאֵה, וְכִי בִשְׁבִיל שִׁסְתַּפֵּל אָדָם בְּעֵינָיו לְמַעְלָה וּמַעְלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, יְכוּל לְהִסְתַּפֵּל בְּמָה שְׁלֹא הִרְשָׁה לְדַעַת וּלְרְאוֹת?

אֲרָא, שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם - מִי שְׂרוּצָה לְהִסְתַּפֵּל בְּמַעֲשֵׂי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יְזָקֵף עֵינָיו לְמַעְלָה וְיִרְאֵה כְּמָה חֲזִילוֹת וְכְמָה מַחֲנוּת מַעֲשֵׂים מְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה, גְּדוּלִים אֱלֹהֵי מֵאֲלֵה, וְאִז תִּרְאוּ וְתִשְׁאַלוּ וְתִאמְרוּ, מִי בְּרָא אֱלֹהֵי, הֲרִי בְּאַרְנוֹן סוּד שֶׁל מִי, בְּרָא אֱלֹהֵי, שֶׁהוּא מְקוּם שְׁעוֹמֵד מְרוֹם וְגַנּוּז וְנִסְתָּר וְלֹא יְדוּעַ וְעוֹמֵד תְּמִיד לְשִׂאֲלָה, מִשׁוּם שְׁלֹא הַתְּגַלָּה לְאוֹתוֹ מְקוּם.

הַמוֹצִיא בְּמִסְפֵּר צְבָאָם, מַה זֶה הַמוֹצִיא? אֲלֵא מִשׁוּם שְׂאוֹתוֹ מְקוּם טְמִיר וְגַנּוּז, הוּא מוֹצִיא הַכֹּל בְּסוּד הַקּוּל שִׁיּוּצָא מִהַשׁוּפֵר. וְאוֹתוֹ קוּל הוּא מִסְפֵּר שֶׁל כָּל הַחֲזִילוֹת הָעֵלְיוֹנִים וְחֻשְׁבוֹן שֶׁל הַכֹּל. וּמִשָּׁם נִמְצָא סוּד הַאֲמוּנָה הָעֵלְיוֹנָה בְּכָל אוֹתָם צְדָדִים עֲלִיוֹנִים, עַד שְׁשׁוּפְעוֹת הַדְּרָגוֹת וְנִמְשָׁכוֹת לְמִטָּה, וְנִפְרָדִים כְּמָה חֲזִילוֹת לְמִינֵיהֶם, וְכֻלָּם עוֹמְדִים בְּחֻשְׁבוֹן וְנִקְרָאִים בְּשֵׁם. מְרַב אוּנִים - זֶה צֵד הַיְמִינִי. אֲמִיץ כַּח - זֶה צֵד הַשְּׂמָאלִי. אִישׁ לֹא נַעְדָר - הַצְּדָדִים שְׁשׁוּפְעִים מִשְׁנֵי עֲבָרִים.

דְּבַר אַחַר שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהֵי - הַפְּסוּק הַזֶּה כְּשֶׁהוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן וְהִזִּיהַ מִתַּתָּן.